

עם הספר

בלוג מנהל ספריית הרמב"ם

Feeds: פוסטים תגובות

האוצר שנגנז

יוני 30, 2016 מאת [amhasefer](#) |

בע"ה

רשימה לפרשת קורח

"אם כמות כל האדם..." (במדבר, פרק טז פסוק כט)

הרשימה השבועית מוקדשת לידיד הספריה, הרב אברהם מרדכי אלברט זצ"ל מאשדוד, שהסתלק מעמנו לפני כעשרה ימים.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2016/06/d790d79cd791d7a8d798-1d7aa.jpg>)

אחד הנושאים המרתקים בעולם הספרנות והאספנות הוא "גניזת הכריכות" או "הגניזה הנודדת". מדובר בדפים בודדים שהוכנסו בעבר לתוך כריכות ספרים ישנים ועתיקים במהלך כריכתם וכעת מפרקים את הכריכות ומוציאים משם את אותם דפים שלמים או קרועים.

גם אני יגעתני וחפשתי בעבר אחרי "מציאות" בכריכות ישנות. גם הזמנתי לספריה את עזרא גורודוצקי, מגדולי מפרקי הכריכות, שידגים איך מפרקים כריכה. ראו נא <https://beitariela.wordpress.com/2010/06/03/%D7%9B%D7%A8%D7%99%D7%9B%D7%95%D7%AA-%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%99%D7%A9%D7%A0%D7%95%D7%AA>

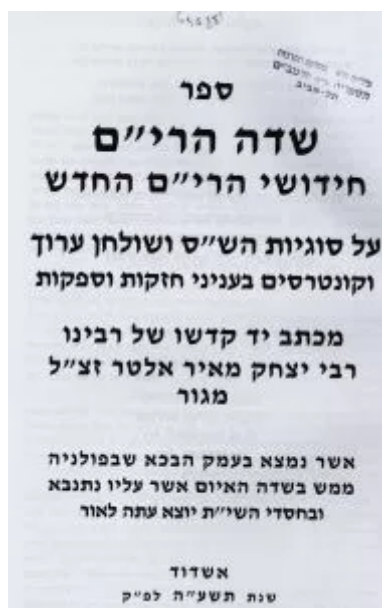
תוצאות של עמלי אז הופיעו כמאמר "כריכות 'בנות הים' (https://drive.google.com/file/d/0B65Rm3FqYdfbN1FVVzFmSzk0Uk0/view?usp=sharing) בתוך "אשה חכמת לב", ספר זיכרון לספרנית דגולה ד"ר שרה פרנקל.

תופעה זו של "גניזת הכריכות" מציפה בעיה קשה למקטלגים. כאשר נמצא דפים בודדים מספר לא מזוהה עומד כאן קושי גדול בזיהוי: איך ידע הספרן-המקטלג מהיכן נלקח הדף ולאיזה ספר שייך, הרי כל פריטי הזיהוי האפשריים (שער הספר, מספר העמודים וכד') חסרים?

במקום כזה אנחנו פונים אל הבקיאים הגדולים. אלו שלמדו את הספרים מכריכה לכריכה וזוכרים כל מה למדו וראו. הם יכולים לשער את מקור הדפים לפי סגנונם ועל פי הרעיונות הכתובים בהם.

בזה היה גדול כוחו של הרב אברהם מרדכי אלברט. נעזרתי בו רבות כאשר הגעתי לדרך ללא מוצא'.

דוגמא לכוחו הלימודי הגדול ולבקיאותו הרחבה, אני מבקש להדגים בספר "שדה הרי"ם", שההדיר הרב אלברט במשך שנים והוציא לאור לאחרונה במהדורה פרטית. מחמת חסרון מזומנים לא זכה הספר לפרסום כלל.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2016/06/d7a9d793d794-d794d7a8d799d79d-1.jpg>)

מדובר בקבוצת דפים שנמצאה באחד ממחנות ההשמדה והתגלגלה לידינו בדרך עלומה.

הרב אברהם מרדכי אלברט זיהה את קבוצת הדפים כחידושי של האדמו"ר הראשון לשושלת גור, רבי יצחק מאיר אלטר, בעל ספר "חידושי הרי"ם".

הלוא דבר הוא! תגלית של ממש.

על מה התבסס הזיהוי?

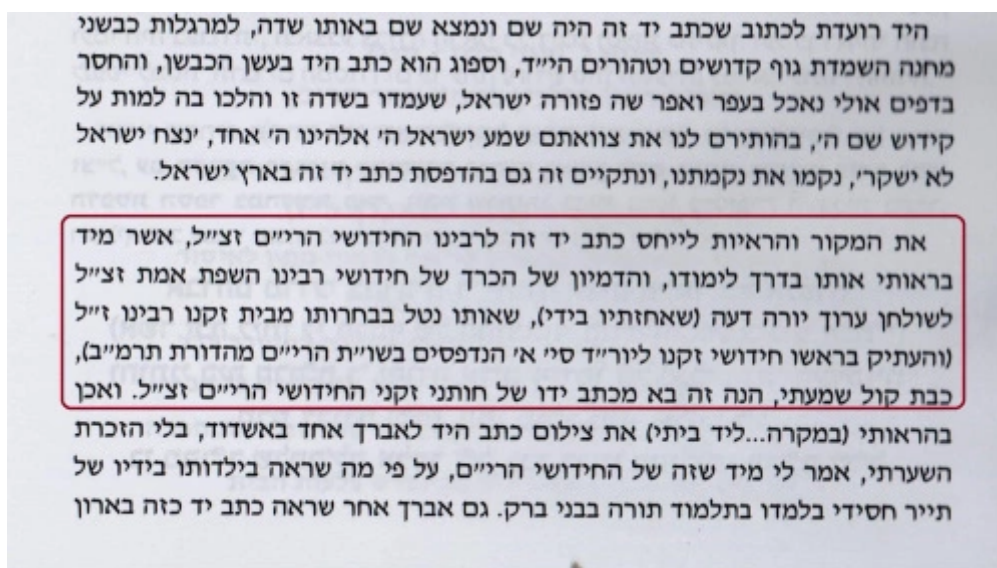
ניתוח ההקדמה שכתב הרב אלברט מאפיין את דרך חשיבתו המקורית ובקיאותו. הוא זיהה סימנים המופיעים בתוך הספר, המיוחדים לסגנונו של בעל חידושי הרי"ם ומתאימים לתורתו.

א. הדמיון לחידושי נכדו ותלמידו האדמו"ר "שפת אמת".

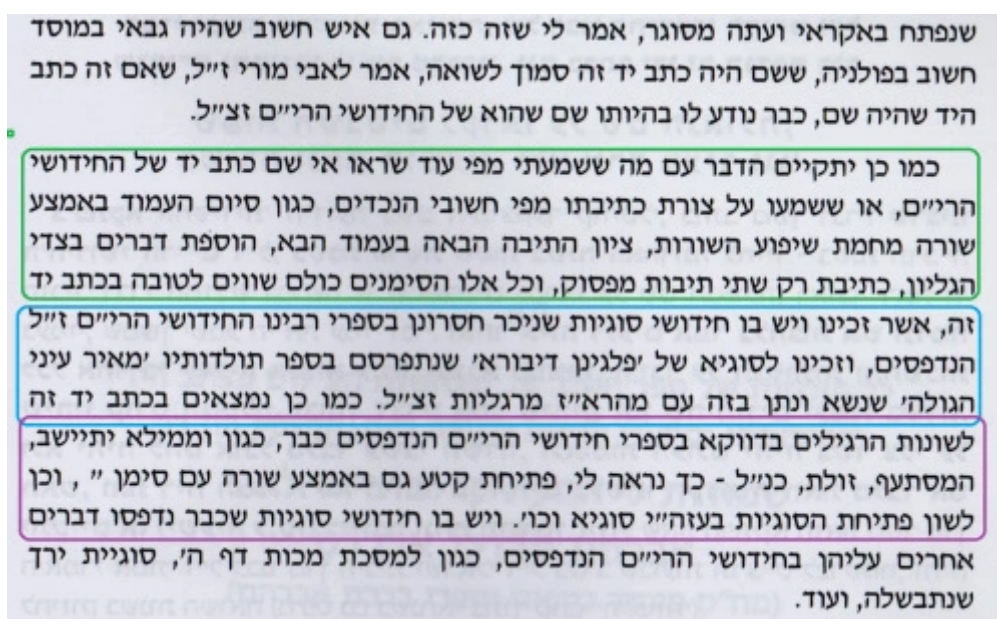
ב. צורת כתיבתו המיוחדת כגון: שיפוע השורות, כתיבת רק שתי תיבות מהפסוק ועוד.

ג. יש בו חידושי סוגיות שחסרונן ניכר בספריו הנדפסים עד כה.

ד. נמצאים בכתב היד לשונות הרגילים בחידושי הרי"ם הנדפסים.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2016/06/d7a9d793d794-d794d7a8d799d79d-2d791.jpg>)

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2016/06/d7a9d793d794-d794d7a8d799d79d-3d793.jpg>)

מיוחד היה האיש באהבתו את התורה, בשקידתו בה כל ימיו.

חבל על דאבדין.

שבת שלום

אבישי